

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Gregorčičeva 20–25, SI-1001 Ljubljana

T: +386 1 478 1000

F: +386 1 478 1607

E: gp.gs@gov.si

http://www.vlada.si/

Predsednik Državnega zbora

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE

Prejeto:	09-12-2016
Šifra:	060-07/16-1445/3
Povezava:	000-07/16-12
EPA:	EU:
Sign. zn.:	
Kratica:	

Številka: 00104-322/2016/6

Datum: 7. 12. 2016

Zveza: dopis št.: 020-07-16/1445/2 z dne 10. 11. 2016

Na podlagi 249. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10 in 80/13) vam pošiljam:

- Odgovor na poslansko vprašanje Žana Mahničič v zvezi z zaščito slovenskih osamosvojiteljev,

ki ga je Vlada Republike Slovenije sprejela na 113. redni seji dne 7. 12. 2016.

Mag. Lilijana Kozlovič
generalna sekretarka

Priloga: 1

Številka: 00104-322/2016/5

Datum: 7. 12. 2016

Odgovor na poslansko vprašanje Žana Mahniča v zvezi z zaščito slovenskih osamosvojiteljev

Poslanec Žan Mahnič je na Vlado Republike Slovenije dne 19.11.2016, v zvezi z zahtevo Emilije Mrlak, vdove po pokojnem pilotu Toniju Mrlaku, za uvedbo preiskave zoper Antona Krkoviča, osumljenega dveh kaznivih dejanj, povezanih s sestrelitvijo helikopterja nekdanje JLA nad Ljubljano leta 1991, ki jo je sicer Senat Okrožnega sodišča v Ljubljani s sklepom zavrnil, naslovil pisno poslansko vprašanje, v katerem sprašuje kaj bo Vlada Republike Slovenije naredila, da v prihodnje ne bo prihajalo do blatenj slovenskih osamosvojiteljev, ter ali se vladi, glede na to, da je tudi sodišče ugotovilo, da je bil Toni Mrlak pilot in pripadnik agresorske vojske, zdi primerno, da ima imenovani še vedno status žrtve, ki je v vojni za Slovenijo padla na slovenski strani. V zvezi s tem Vlada Republike Slovenije odgovarja naslednje:

Kultura komunikacije in izražanja je eno od temeljnih vrednotnih načel, na podlagi katerih deluje Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada). To je izrecno zapisano tudi v Koalicijskem sporazumu o sodelovanju v Vladi Republike Slovenije za mandatno obdobje 2014-2018, iz katerega med drugim izhaja, da bo vlada zagovarjala ničelno toleranco do agresivnega, žaljivega in sovražnega govora tako v političnem, kot tudi drugem javnem prostoru. Iz sporazuma pa izhaja tudi jasna zaveza vlade, da bo pri svojem delu sledila vrednotam slovenske osamosvojitve.

V smislu navedenega vlada veliko pozornost namenja ohranjanju pozitivnega spomina na osamosvojitvene dogodke iz leta 1991. Organizira in aktivno sodeluje na proslavah in drugih spominskih dogodkih, povezanih z osamosvojitvijo, kar je bilo še zlasti intenzivno v letošnjem letu ob 25. obletnici samostojnosti Republike Slovenije. V času svojega mandata je sistemsko uredila tudi sofinanciranje veteranskih organizacij, ki zajema tudi tiste, katerih osnovna dejavnost je ohranjanje spomina na osamosvojitve dogodke v letih 1990 in 1991.

Vendar pa vlada ob tem ne more mimo dejstva, da je svoboda izražanja ena od temeljnih ustavnih pravic, ki vsakomur omogoča svobodo izražanja misli, govora in javnega nastopanja. Primernost oziroma kulturnost javnega izražanja je sicer stvar vsakega posameznika, kolikor pa pri tem pride do kolizije s pravico do časti in dobrega imena, pa so vsakomur na razpolago ustrezna pravna sredstva, ki varujejo tudi to pravico. Vlada pri tem ne razmišlja o pravnih ali drugih ukrepih, ki bi morebiti v kontekstu zastavljenih vprašanj dodatno utesnili ustavno pravico svobode izražanja. Prav tako vlada opozarja na ustavne pravice povezane s sodnim varstvom in procesnimi jamstvi v sodnih postopkih. V ta sklop sodijo tudi določene pravice oškodovancev v kazenskih postopkih, vključno s pravico slednjih, da v primeru, ko državno tožilstvo opusti kazenski pregon zoper osumljenega oziroma obdolženega, prevzamejo položaj subsidiarnih tožilcev. Tega pravnega jamstva seveda ni mogoče omejevati glede na vsebino kazenskega postopka oziroma kvalifikacijo kaznivega dejana, ki je predmet takšnega postopka, stvar sodišča pa je, da odloča o morebitni utemeljenosti ali neutemeljenosti tovrstnih zahtevkov, kar se je zgodilo tudi v obravnavanem primeru.

Glede vprašanja, ki se nanaša na status pokojnega pilota Tonija Mrlaka, pa se Vlada Republike Slovenije ne more v celoti strinjati s poslančevo ugotovitvijo, da naj bi iz prej omenjenega sklepa senata Okrožnega sodišča v Ljubljani izhajala takšna kvalifikacija imenovanega v času sestrelitve (pilot in pripadnik agresorske vojske), ki bi posledično lahko vplivala na njegov status žrtve agresije na Republiko Slovenijo. Kot nosilno stališče za svojo odločitev senat sicer res navaja, da je šlo v obravnavanem primeru za sestrelitev sovražnega helikopterja, ki je ob dejstvu, da je letel nad centrom Ljubljane, predstavljal legitimno vojaško tarčo (30. točka obrazložitve sklepa). Vendar pa senat v sklepu tudi izrecno navaja, da spisovna dokumentacija med drugim izkazuje, da je pokojni pilot Anton Mrlak teden dni pred škodnim dogodkom izgubil položaj poveljnika, ter da se je že pred 25.6.1991 dogovarjal s pristojnimi predstavniki Republike Slovenije za prestop ter prelet oziroma prebeg do treh helikopterjev nekdanje JLA v takratno Teritorialno obrambo Republike Slovenije. Slednje ne nazadnje izkazuje tudi potrdilo Ministrstva za obrambo, št. KAB/LTD – 8841 z dne 14.12.1991, ki ga je podpisal takratni minister za obrambo. Ker so ob tem upravne odločitve v zvezi s statusom imenovanega postale tudi že pravnomočne, obravnavani kazenski postopek pa, vsaj po oceni Vlade Republike Slovenije, ni prinesel novih dejstev in dokazov, ki bi lahko pripeljali do uporabe izrednih pravnih sredstev glede teh odločitev, Vlada Republike Slovenije v nakazani smeri ne namerava ukrepati.